

HOME SCIENCE

Name & Signature of the Invigilator

PAPER-III
SEPT/13/23

ICR Answer Sheet No. :

--	--	--	--	--

Roll No. :

--	--	--	--	--

Roll Number in words : .....

Time : 2.30 Minutes]

No. of Printed Pages : 32

[Maximum Marks : 150

Instructions for the Candidates

1. Write your Roll Number in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of Seventy five (75) multiple choice type questions. All questions are compulsory.
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to candidate. In the first 5 minutes, candidate is requested to open the booklet and compulsorily examine it as below :
  - (i) To have access to the question booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal and do not accept an open booklet.
  - (ii) Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to pages/questions missing or duplicate or not in serial order or any other discrepancy should be got replaced immediately by a correct booklet from the invigilator within the period of five minutes. Afterwards, neither the question booklet will be replaced nor any extra time will be given.
  - (iii) After this verification is over, the test booklet number should be entered in the ICR answer sheet and the ICR Answer Sheet number should be entered on this test booklet.
4. Each item has upto four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). The answer should be a capital letter for the selected option. The answer letter should entirely be contained within the corresponding square.

Correct method

Wrong method

OR

5. Your responses to the items for this paper are to be indicated on the ICR Answer Sheet under Paper III only.
6. Read instructions given inside carefully.
7. Rough work is to be done in the end of the booklet only.
8. You have to return the original ICR Answer Sheet to the invigilators at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the examination hall. You are, however, allowed to carry duplicate copy of ICR sheet and test booklet on conclusion of the examination.
9. Use black ball point pen.
10. Use of any Calculators or log tables or any other electronic devices is prohibited.
11. There shall be no negative marking.
12. In case of any discrepancy in Gujarati and English version of questions the English version should be taken as final.

પરીક્ષાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ :

1. આ પાનાની ટોચમાં દર્શાવેલી જગ્યામાં તમારો રોલનંબર લખો.
2. આ પ્રશ્નપત્રમાં બહુવિકલ્પિક ઉત્તરો ધરાવતા કુલ 75 પ્રશ્નો આપેલા છે. બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
3. પરીક્ષાની શરૂઆતમાં ઉમેદવારને પ્રશ્નપુસ્તિકા આપવામાં આવશે. પ્રથમ 5 મિનિટ દરમ્યાન, ઉમેદવારે પ્રશ્નપુસ્તિકા ખોલી અને ફરજિયાત પસંદગી નીચે મુજબ પરીક્ષણ કરવું.
  - (i) પ્રશ્નપુસ્તિકાનો વપરાશ કરવા માટે આ કવર પેજની ધાર પર આપેલ સીલ ફાડી નાખો. કોઈપણ સંજોગોમાં સીલ સ્ટીકર વગરની કે પુસ્તકી પ્રશ્નપુસ્તિકા સ્વીકાર શો નહીં.
  - (ii) કવર પૃષ્ઠ પર છપાયેલ નિર્દેશાનુસાર પ્રશ્નપુસ્તિકાના પ્રશ્નો પૃષ્ઠો અને સંખ્યાને બરાબર ચકાસી લો. ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા કે જેમાં પૃષ્ઠો/પ્રશ્નો ઓછા હોય, બે વાર છપાયા હોય, અનુક્રમમાં અથવા કોઈ અન્ય ફરક હોય અર્થાત કોઈપણ કારણે ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા સ્વીકારવી નહીં. એને જો ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા મળી હોય તો નિરીક્ષક પ્રાસેથી તુરંત જ બીજી સારી પ્રશ્નપુસ્તિકા મેળવી લેવી. આ માટે ઉમેદવારને પાંચ મિનિટનો સમયમળાણો આપવામાં આવશે. પદ્મીથી, પ્રશ્નપુસ્તિકા બદલવામાં આવશે નહીં કે કોઈ વધારાનો સમય પણ આપવામાં આવશે નહીં.
  - (iii) આ ચકાસણી સમાપ્ત થાયપછી, ટેસ્ટ પુસ્તિકા નંબર ICR જવાબ પત્રકમાં લખવો અને ICR જવાબ પત્રક નંબર પ્રશ્નપુસ્તિકા પર લખવો.
4. પ્રત્યેક પ્રશ્ન માટે ચાર ઉત્તર વિકલ્પ (A), (B), (C) અને (D) આપવામાં આવેલ છે. પસંદગીનો જવાબ માત્ર અંગ્રેજી કે પીટલ મૂળાક્ષર દ્વારા જ આપવો. પસંદ કરેલ અંગ્રેજી કે પીટલ અક્ષર આપેલ ખાનામાં સંપૂર્ણ રીતે સમાઈ જાય તે રીતે લખવો.

સાચી રીત :

ખોટી રીત :

અથવા

5. આ પ્રશ્નપુસ્તિકાના પ્રશ્નોના જવાબ અલગથી આપવામાં આવેલ ICR જવાબ પત્રકમાં પેપર-3 લખેલ વિભાગમાં જ લખવા.
6. અંદર આપેલ સૂચનાઓ ધ્યાનપૂર્વક વાંચો.
7. આ પ્રશ્નપુસ્તિકાની અંતે આપેલ પાનું રફ કામ માટે છે.
8. પરીક્ષા સમય પુરો થઈ ગયા પછી ઓરીજનલ ICR જવાબ પત્રક જે તે નિરીક્ષકને ફરજિયાત સોંપી દેવું અને કોઈપણ સંજોગોમાં પરીક્ષાખંડની બહાર જઈ શકશે નહીં. પરીક્ષા પૂર્ણ થયા બાદ ઉમેદવાર પ્રશ્નપુસ્તિકા તથા ICR જવાબવહીની કુપિલકેટ કોપી પોતાની સાથે લઈ જઈ શકે છે.
9. માત્ર કાળી પેન/કાળી બોલ પેન વાપરવી.
10. કેલ્ક્યુલેટર અને અન્ય ઈલેક્ટ્રોનિક યંત્રોનો ઉપયોગ કરવાની મનાઈ છે.
11. ખોટા જવાબ માટે નેગેટિવ ગુણકાન પ્રથા નથી.
12. પ્રશ્નપુસ્તિકાના કોઈ પ્રશ્નમાં અનુવાદ અંગે કોઈ વિવાદ/મતભેદ જણાય તો અંગ્રેજી વર્ઝન યોગ્ય ગણાશે.

HOME SCIENCE

PAPER - III

ગૃહ વિજ્ઞાન

પેપર-III

Note : This paper contains **Seventy Five (75)** multiple-choice/Assertion and Reasoning/matching questions/carrying **TWO (2)** marks. Attempt **All** the questions.

નોંધ : આ પ્રશ્નપત્રમાં પંચોતેર (૭૫) બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો, સાચું-ખોટું અને જોડકાં બનાવવાના પ્રશ્નો છે. તમામ પ્રશ્નોના જવાબ લખવાના છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નના બે (૨) ગુણ છે.

1. Which of the following functional properties of protein is used for ice-cream preparation ?
  - (A) Flavour binding
  - (B) Foaming
  - (C) Gelation
  - (D) Viscosity
2. Blanching prior to freezing or drying is used primarily to :
  - (A) Wilting the tissues to facilitate packing
  - (B) inactivate enzymes
  - (C) activate enzymes
  - (D) retain the colour of pigments
1. આઈસ્ક્રીમ બનાવવા માટે નીચેનામાંથી કઈ કાર્યકર્તા લાક્ષણિકતાનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે ?
  - (A) ફ્લેવર બાઈન્ડીંગ
  - (B) "ફોમીંગ"—ફોમ બનાવવું
  - (C) જલેશન
  - (D) વીસકોસીટી
2. ફીઝીંગ અથવા ડ્રાઈઈંગ પૂર્વે કરવામાં આવતી બ્લાન્ચીંગ પ્રક્રિયાનો હેતુ :
  - (A) પેકીંગ કરવા માટે ટીસ્યુને સંકોચવાનો છે
  - (B) ઉત્સેચકને નિષ્ક્રીય કરવાનો છે
  - (C) ઉત્સેચકને સક્રીય કરવાનો છે
  - (D) રંગદ્રવ્યનો રંગ જાળવવાનો છે

3. The temperature at which the mixtures of vapors with air will ignite is called :

- (A) Smoke point
- (B) Flash point
- (C) Fire point
- (D) Boiling point

4. Which of the following oleoresins is extracted from clove ?

- (A) Acrolein
- (B) Eugenol
- (C) Peperin
- (D) Capsisin

5. Protein separation technique based on size is .....

- (A) Adsorption chromatography
- (B) Ion exchange chromatography
- (C) Electrophoresis
- (D) Differential solubility

3. જે તાપમાને વરાળ અને હવાનું મિશ્રણ દેખાય છે તે તાપમાને :

- (A) સ્મોક પોઈન્ટ કહેવાય છે
- (B) ફ્લેશ પોઈન્ટ કહેવાય છે
- (C) ફાયર પોઈન્ટ કહેવાય છે
- (D) બોઈલિંગ પોઈન્ટ કહેવાય છે

4. નીચેનામાંથી કયો ઓલીયોરેઝીન લવીંગમાંથી બનાવવામાં આવે છે ?

- (A) એકોલીન
- (B) યુજનોલ
- (C) પેપરીન
- (D) કેપ્સીસીન

5. પ્રોટીનનાં કદ આધારિત પ્રોટીનને છુટા પાડવાની પદ્ધતિ :

- (A) એડસોરપ્શન ક્રોમેટોગ્રાફી
- (B) આયન-એક્સચેન્જ ક્રોમેટોગ્રાફી
- (C) ઈલેક્ટ્રોફોરેસીસ
- (D) ડીફરન્શીયલ સોલ્યુબીલીટી (દ્રાવ્યતામાં સૂક્ષ્મ તફાવત)

6. Parenteral feeding can be done by feeding through :

- (A) Nasogastric tube
- (B) Gastrostomy
- (C) Central vein
- (D) Mouth

7. β -oxidation of palmitic acid gives :

- (A) 16 molecules of acetyl CoA
- (B) 8 molecules of acetyl CoA
- (C) 24 molecules of acetyl CoA
- (D) 10 molecules of acetyl CoA

8. The form of vitamin A which constitutes the photosensitive group of various visual pigment proteins :

- (A) Retinol
- (B) 13-cis retinol
- (C) 11-transretinol
- (D) 11-cis retinol

6. નીચેનામાંથી કોની દ્વારા પેરેન્ટલ ફીડિંગ આપવામાં આવે છે :

- (A) નેશોગેસ્ટ્રીક ટ્યૂબ
- (B) ગેસ્ટ્રોસ્ટોમી
- (C) સેન્ટ્રલ વેઈન
- (D) માઉથ (મુખ)

7. પાલમીટીક એસીડનાં બીટા-ઓક્સીડેશન દ્વારા :

- (A) ૧૬ એસીટાઈલ કો-એ મળે છે
- (B) ૮ એસીટાઈલ કો-એ મળે છે
- (C) ૨૪ એસીટાઈલ કો-એ મળે છે
- (D) ૧૦ એસીટાઈલ કો-એ મળે છે

8. વિટામીન-એ નું સ્વરૂપ કે જે દૃષ્ટિ આપતાં રંગદ્રાવ્ય પ્રોટીન-સનું ફોટો સેન્સીટીવ જૂથનું ઘટક છે :

- (A) રેટીનોલ
- (B) ૧૩-સીસ રેટીનોલ
- (C) ૧૧-ટ્રાન્સરેટીનોલ
- (D) ૧૧-સીસ રેટીનોલ

9. Respiratory Quotient (RQ) falls in all the conditions *except* :

- (A) Acidosis
- (B) Febrile conditions
- (C) Diabetes mellitus
- (D) Starvation

10. Antinutritional factor in egg is :

- (A) Trypsin inhibitor
- (B) Saponin
- (C) Avidin
- (D) Phytic acid

11. The following offers a scheme of subsidized pricing :

- (A) Fast food establishment
- (B) Restaurant
- (C) Industrial cafeteria
- (D) Air catering services

9. નીચેની બધી પરિસ્થિતિમાં રેપ્સીરેટરી ક્વોસન્ટ ઘટે છે, સિવાય કે :

- (A) એસીડોસીસ
- (B) ફેબ્રાઈલ કન્ડીશન્સ
- (C) ડાયાબીટીશ (મધુપ્રમેહ)
- (D) સ્ટારવેશન (ભૂખ્યા રહેવું)

10. ઈંડામાં રહેલ એન્ટીન્યૂટ્રીશન ફેક્ટર :

- (A) ટ્રીપ્સન ઈન્હીબીટર
- (B) સેપોનીન
- (C) એવીડીન
- (D) ફાઈટીક એસીડ

11. નીચેના પૈકી એક સંસ્થામાં ઓછી કિંમતની યોજના આપવામાં આવે છે :

- (A) ફાસ્ટ ફુડ સંસ્થા
- (B) રેસ્ટોરન્ટ
- (C) ઔદ્યોગિક કાફેટેરિઆ
- (D) હવાઈ ખાનપાન સેવા

12. The star rating of the hotel is achieved by :

- (A) the palace hotels
- (B) energy conservation practices followed
- (C) the number and kind of facilities provided
- (D) the extent of ecofriendly practices followed

13. What is the correct sequence of the managerial functions ?

- (a) Leading
- (b) Planning
- (c) Staffing
- (d) Organizing
- (e) Controlling

Codes :

- (A) (a) (b) (c) (d) (e)
- (B) (b) (c) (a) (d) (e)
- (C) (c) (b) (a) (e) (d)
- (D) (b) (d) (c) (a) (e)

12. હોટલનું સ્ટાર રેટિંગ મેળવવા માટેની જરૂરિયાત છે :

- (A) પેલેસ હોટલ
- (B) ઊર્જા બચત માટે વપરાતી પદ્ધતિઓ
- (C) કેટલી અને કેવી ગુણવત્તાની સગવડો આપવામાં આવે છે
- (D) કેટલી હદે પર્યાવરણ પ્રેમી પદ્ધતિઓ અપનાવાય છે

13. વ્યવસ્થાના કાર્યનો સાચો ક્રમ કયો છે ?

- (a) નેતૃત્વ કરવું
- (b) આયોજન
- (c) સ્ટાફિંગ
- (d) સંચાલન કરવું
- (e) નિયંત્રણ કરવું

કોડ :

- (A) (a) (b) (c) (d) (e)
- (B) (b) (c) (a) (d) (e)
- (C) (c) (b) (a) (e) (d)
- (D) (b) (d) (c) (a) (e)

14. One of the following *does not* fall under the category of restaurant type which is that ?

- (A) Coffee shop
- (B) Casino
- (C) Grill room
- (D) Dining room

15. **Assertion (A)** : A specialist in management finds it difficult to transfer his/her skills successfully from one area of application (institution) to another.

Reason (R) : Management is universal.

Codes :

- (A) (A) and (R) are false
- (B) (A) is false and (R) is true
- (C) (R) is false and (A) is true
- (D) (A) and (R) are true

14. નીચેના પૈકી એક રેસ્ટોરન્ટના પ્રકારમાં આવરી લેવામાં નથી આવતું તે કયું છે ?

- (A) કોફી શોપ
- (B) કેસીનો
- (C) ગ્રીલ રૂમ
- (D) ભોજન ખંડ

15. **કથન (A)** : વ્યવસ્થામાં તજજ્ઞ પોતાની આવડતોને સરળતાથી સંસ્થામાં એક વિભાગથી બીજા વિભાગમાં સરળતાથી બદલી શકતો નથી.

કારણ (R) : વ્યવસ્થાપન વૈશ્વિક છે.

સૂચી :

- (A) (A) અને (R) બંને ખોટા છે
- (B) (A) ખોટું છે અને (R) સાચું છે
- (C) (R) ખોટું છે અને (A) સાચું છે
- (D) (A) અને (R) બંને સાચાં છે

16. In a seam line if loops not formed regularly it results in :

- (A) Slipped stitches
- (B) Unbalanced stitches
- (C) Staggered stitches
- (D) Stitches with varying density

17. **Assertion (A)** : Washing soda plays an important role in laundry for cleansing.

Reason (R) : It softens water, emulsifies grease stains and removes vegetable stains and scorch marks

- (A) (A) is right and (R) is wrong
- (B) Both (A) and (R) are correct
- (C) (A) is wrong and (R) is correct
- (D) Both (A) and (R) are wrong

18. The following garments in the industry are given minimal pressing :

- (A) Foundation garments
- (B) Pleated garments
- (C) Knitted synthetic
- (D) Woven

16. સિદ્ધાઈ કરતી વખતે જો લૂપ્સ નિયંત્રિત ન થતાં હોય તો તેનું પરિણામ :

- (A) સ્લીપ્ડ સ્ટીચીસ છે
- (B) અસંતુલીત સ્ટીચીસ છે
- (C) વાંકાયૂકા સ્ટીચીસ છે
- (D) જુદી જુદી ડેન્સિટીવાળા સ્ટીચીસ થાય છે

17. કથન (A) : લોન્ડ્રીમાં વોશીંગ સોડા સફાઈકર્તા તરીકે મહત્વનો ભાગ ભજવે છે.

કારણ (R) : તે પાણીને ક્ષારમુક્ત કરે છે, ગ્રીસ સ્ટેઈન (ચરબીવાળા ડાઘાનું) પાણી દ્રવ્ય બનાવે છે અને વનસ્પતિજન્ય ડાઘા અને સ્કોચ માકર્સને ઓછા કરે છે.

- (A) (A) સાચું અને (R) ખોટું છે
- (B) બંને (A) અને (R) સાચાં છે
- (C) (A) ખોટું છે અને (R) સાચું છે
- (D) બંને (A) અને (R) ખોટાં છે

18. નીચે સૂચિત વસ્ત્રોને ગારમેન્ટ ઈન્ડસ્ટ્રીઝમાં ઓછામાં ઓછી આયર્નીંગ (ઈસ્ત્રી) કરવામાં આવે છે :

- (A) ફાઉન્ડેશન ગારમેન્ટ
- (B) પ્લીટેડ ગારમેન્ટ
- (C) નીટેડ સીન્થેટીક ગારમેન્ટ
- (D) વણાટવાળાં ગારમેન્ટ

19. Fashions are copied by middle income group from high income group is explained in the theory :

- (A) Bottom-up
- (B) Up and down
- (C) Trickle down
- (D) Trickle up

20. A sewing thread should have a property of :

- (A) High friction resistance
- (B) Extensibility
- (C) Elastic recovery
- (D) Pliability

21. The load at which the specimen breaks is called :

- (A) Mass stress
- (B) Specific strength
- (C) Breaking length
- (D) Breaking load

19. જે ધીયરીમાં મધ્યમ આવક ધરાવતાં જૂથ વધુ આવક ધરાવતાં જૂથની ફેશનનું અનુકરણ કરે છે તે ધીયરીને કહે છે :

- (A) બોટમ-અપ
- (B) અપ એન્ડ ડાઉન
- (C) ટ્રીકલ ડાઉન
- (D) ટ્રીકલ અપ

20. સિવણ દોરામાં જરૂરી લાક્ષણિકતા હોવી જોઈએ :

- (A) હાઈ ફ્રિક્શન રેઝીસ્ટન્ટ (પ્રતિકારક)
- (B) એક્સટેન્સીબીલીટી
- (C) ઈલાસ્ટીક રીકવરી
- (D) પ્લાયેબીલીટી (લચીલું)

21. જે લોડ કપડાનાં નમુનાને તોડે છે તે :

- (A) માસ સ્ટ્રેસ કહેવાય છે
- (B) સ્પેસીફીક સ્ટ્રેન્થ કહેવાય છે
- (C) બ્રેકીંગ લેન્થ કહેવાય છે
- (D) બ્રેકીંગ લોડ કહેવાય છે

22. Contribution of textile industry to the country's export earnings is :

- (A) 16%
- (B) 20%
- (C) 18%
- (D) 24%

23. Fabric colour that changes with temperature is :

- (A) Photochromic colour
- (B) Thermo chromic colour
- (C) Radiant colour
- (D) Metallic colour

24. Weave with small designs stitched into the cloth while weaving :

- (A) Swivel weave
- (B) Dobby weave
- (C) Lappet weave
- (D) Leno weave

22. ટેક્સટાઇલ ઈન્ડસ્ટ્રીઝનો વિદેશી હુંડિયામણ લાવવામાં ફાળો છે :

- (A) ૧૬%
- (B) ૨૦%
- (C) ૧૮%
- (D) ૨૪%

23. ફેબ્રીક કલર કે જે તાપમાનથી બદલાય છે તે :

- (A) ફોટોક્રોમીક કલર
- (B) થર્મોક્રોમીક કલર
- (C) રેડિએન્ટ કલર
- (D) મેટલીક કલર

24. વણાટ દરમ્યાન નાની આકૃતિ (ડીઝાઇન) બનાવવામાં આવે છે તે વણાટને :

- (A) સ્વીવલ વીવ
- (B) ડોબી વીવ
- (C) લેપેટ વીવ
- (D) લીનો વીવ

25. Seam strength is increased in knitted garment by using :
- (A) Lock stitch
(B) Overlock stitch
(C) Double lock stitch
(D) Chain stitch
26. Standardization mark for agricultural products is :
- (A) BIS
(B) Agmark
(C) FPO
(D) Hallmark
27. The standard for height of work surface is :
- (A) Shoulder height
(B) Elbow height
(C) Knee height
(D) Popliteal height
25. નીટેડ વસ્ત્રોમાં સાંધાની મજબૂતાઈ વધારવા માટે વપરાય છે :
- (A) લોક સ્ટીચ
(B) ઓવરલોક સ્ટીચ
(C) ડબલલોક સ્ટીચ
(D) ચેઈન સ્ટીચ
26. ખેત ઉત્પાદનવાળી વસ્તુઓ માટે માનક ચિન્હ છે :
- (A) બી.આઈ.એસ.
(B) એગમાર્ક
(C) એફ.પી.ઓ.
(D) હોલમાર્ક
27. કાર્યસ્થાનની પ્રમાણીત ઊંચાઈ છે :
- (A) ખભાની ઊંચાઈ જેટલી
(B) કોણીની ઊંચાઈ જેટલી
(C) ઘુંટણની ઊંચાઈ જેટલી
(D) પોપલાઈટલ ઊંચાઈ જેટલી

28. Place all the rooms, which are usually occupied by day on the :

- (A) North and east direction
- (B) North and south direction
- (C) East and west direction
- (D) North and west direction

29. In Ikebana style of flower arrangement following number of sprays are used :

- (A) Two
- (B) Four
- (C) Three
- (D) Five

30. In western style table setting the spoons and knives are placed to the following side of the plate :

- (A) Right side
- (B) Left side
- (C) Top side
- (D) Bottom side

28. દિવસ દરમ્યાન ઉપયોગમાં લેવાતા ઓરડાઓ સામાન્યતઃ ઘરમાં ગોઠવવાની દિશા છે :

- (A) ઉત્તર અને પૂર્વ દિશા
- (B) ઉત્તર અને દક્ષિણ દિશા
- (C) પૂર્વ અને પશ્ચિમ દિશા
- (D) ઉત્તર અને પશ્ચિમ દિશા

29. ઈકેબાના પદ્ધતિથી ફૂલની ગોઠવણીમાં નીચેના પૈકી એક ડાળીઓ વપરાય છે :

- (A) બે ડાળીઓ
- (B) ચાર ડાળીઓ
- (C) ત્રણ ડાળીઓ
- (D) પાંચ ડાળીઓ

30. પાશ્ચાત્ય ઢબની ટેબલ ગોઠવણીમાં ચમચા અને ચપ્પુ પ્લેટની નીચેના પૈકી એક તરફ રાખવામાં આવે છે :

- (A) જમણી બાજુ
- (B) ડાબી બાજુ
- (C) ઉપરની બાજુ
- (D) નીચેની બાજુ

31. Cephalocaudal sequence in development of the child refers to :

- (A) development from central to periphery
- (B) development from head to toe
- (C) from general to specific aspects of development
- (D) development from conception to birth

32. Cognitive theorists Piaget and Vygotsky devoted their lives to studying cognitive development. Which aspect did Vygotsky place more emphasis on ?

- (A) Understanding cognitive structures
- (B) Aspect of social interactions
- (C) The concept of sensitive periods
- (D) Observational learning

31. સેફલોકૌડલ ક્રમમાં વિકાસ થવાનું એટલે :

- (A) મધ્યથી બહારની તરફ ફેલાતા વિકાસનો ક્રમ
- (B) માથાથી પગ તરફ ફેલાતો વિકાસનો ક્રમ
- (C) સામાન્યથી વિશિષ્ટતાની તરફ ફેલાતો વિકાસ
- (D) ગર્ભધારણથી જન્મ સુધી થતો વિકાસનો ક્રમ

32. પિયાજે અને વ્યગોત્સ્કી, એ પોતાના જીવનને ભૌતિક વિકાસના સિદ્ધાંત બનાવવા માટે સમર્પિત કર્યાં. વ્યગોત્સ્કીએ કઈ બાબત ઉપર વધારે મહત્વ મૂક્યું ?

- (A) ભૌતિક રચનાની સમજણ
- (B) સામાજિક અરસપરસ ક્રિયા પ્રતિક્રિયાના પાસા પર વિશેષ ધ્યાન
- (C) સંવેદનશીલ સમય ગાળાની પરિકલ્પના
- (D) અવલોકન અને નિરીક્ષણથી મળેલી શીખામણ

33. Parents who practice a nurturing parenting style are :

- (A) Interested in their child's behaviour, seldom prescribe rules but rely on modelling and family discussion to instill well defined set of rules and values
- (B) Controlling but loving in guiding their children through everyday interactions
- (C) Nurture but do not provide any structure in the environment
- (D) Have more control over their children and plan and manage their activities

34. One of the key large scale programs initiated by the central government of India to ensure holistic development of the young child is :

- (A) National Council for Educational Research and Training (NCERT)
- (B) Integrated Child Development Service (ICDS)
- (C) National Children's Fund (NCF)
- (D) National Institute of Public Cooperation and Child Development (NIPCCD)

33. જે વાલિયોને 'નર્થરિંગ પેરેન્ટિંગ' ની પદ્ધતિથી બાળકોનો ઉછેર કરે, એ :

- (A) બાળકના વર્તનમાં રસ બતાવે અને પોતાના વર્તન અને કૌટુંબિક ચર્ચા દ્વારા બાળકમાં કાયદા અને મૂલ્યોનું સિંચન કરે
- (B) પ્રેમ વ્યક્ત કરે પણ દૈનિક વ્યવહાર પર નિયંત્રણ રાખે
- (C) પ્રેમાળ વ્યવહાર કરે, પણ કૌટુંબિક વાતાવરણમાં કોઈ જાતનું વ્યવહારિક માળખું ના આપે
- (D) બાળક ઉપર વધુ પડતું નિયંત્રણ રાખે અને દૈનિક ગતિવિધિની ગોઠવણી કરે

34. ભારત સરકાર દ્વારા બાળકોના સર્વાંગી વિકાસ માટે આયોજેલ એક મહત્વપૂર્ણ કાર્યક્રમનું નામ શું છે ?

- (A) નેશનલ કાઉન્સિલ ઓફ એજ્યુકેશન રીસર્ચ અને ટ્રેનિંગ (એન.સી.ઈ.આર.ટી.)
- (B) ઈન્ટિગ્રેટેડ ચાઈલ્ડ ડેવલપમેન્ટ સર્વિસ (આઈ.સી.ડી.એસ.)
- (C) નેશનલ ચીલ્ડ્રન્સ ફંડ
- (D) નેશનલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ પબ્લિક કોઓપરેશન એન્ડ ચાઈલ્ડ ડેવલપમેન્ટ (એન.આઈ.પી.સી.સી.ડી.)

35. Which according to you is the most suitable/appropriate method to measure infant development and delays in mental and motor domains ?

- (A) Binet Kamath's test of intelligence
- (B) Developmental assessment scale for Indian infants
- (C) Growth monitoring and Mamta card
- (D) Vineland social maturity scale

36. The individual learns of the existence of the new idea but lacks information :

- (A) Evaluation
- (B) Satisfaction
- (C) Awareness
- (D) Needs

37. The best approach to prepare curriculum for NFE is :

- (A) Cultural approach
- (B) Functional approach
- (C) Trial based
- (D) Religion based

35. શિશુ અવસ્થામાં બાળકના “મેન્ટલ અને મોટર” વિકાસની તબક્કા, ગતિ અને વિલંબના પરીક્ષણ માટે કઈ પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરવો યોગ્ય લાગે છે ?

- (A) બીનેટ કામથની ઈન્ટેલીજન્સ ટેસ્ટ
- (B) ડેવેલપમેન્ટલ અસેસમેન્ટ સ્કેલ ફોર ઈન્ડિયન ઈન્ફેન્ટસ
- (C) ગ્રોથ મોનિટરીંગ અને મમતા કાર્ડ
- (D) વિનલેન્ડ સોશિયલ મેચ્યુરિટી સ્કેલ

36. વ્યક્તિ નવી કલ્પનાઓ વિષે જાણે છે પણ માહિતીનો અભાવ હોય છે :

- (A) મુલ્યાંકન
- (B) સંતોષ
- (C) સભાનતા
- (D) જરૂરિયાતો

37. અનોપચારિક અભ્યાસક્રમ બનાવવા માટે સૌથી ઉત્તમ અભિગમ છે :

- (A) સાસ્કૃતિક અભિગમ
- (B) કાર્યરત અભિગમ
- (C) પ્રયત્ન પર આધારિત
- (D) ધર્મ આધારિત

38. Homophily refers to the similarity between the two in terms of psychological attributes :

- (A) Serpanch and Extension agency
- (B) Leader and Serpanch
- (C) Leader and his followers
- (D) Leader and extension agency

39. Adult education evaluation is effective when it is :

- (A) Rigid
- (B) Broad
- (C) Group based
- (D) Participatory

40. The degree to which the results of an innovations are visible to others :

- (A) Action
- (B) Attention
- (C) Adoption
- (D) Observability

38. હોમોફીલી બે જણા વચ્ચેની સરખામણીનો માનસિક ખાસિયતોને સંબોધે છે :

- (A) સરપંચ અને વિસ્તારણ સંસ્થા
- (B) નેતા અને સરપંચ
- (C) નેતા અને એના અનુગામી
- (D) નેતા અને વિસ્તરણ સંસ્થા

39. પ્રૌઢ શિક્ષણનું મુલ્યાંકન અસરકારક હોય છે જ્યારે તે :

- (A) બરડ હોય
- (B) બહોળો હોય
- (C) જુથ આધારિત હોય
- (D) ભાગેદારી વાળું હોય

40. બીજાઓને નવીનીકરણના પરિણામ આ અંશે દેખાય છે :

- (A) કાર્ય
- (B) ધ્યાન
- (C) અપનાવવાથી
- (D) અવલોકનથી નજરે ચઢે

41. The 'JDCP' was located in rural area with a large tribal population in the state of :

- (A) Gujarat
- (B) Uttar Pradesh
- (C) Andhra Pradesh
- (D) Madhya Pradesh

42. The role of mediatory between specialists and layman is played by :

- (A) Academicians
- (B) Government
- (C) Development practitioners
- (D) Funding agencies

43. Decoding is the process of interpretation of the message by :

- (A) Receiver of the message
- (B) Sender of the message
- (C) Designer of the message
- (D) Planner of the message

41. વધારે ગ્રામીણ આદિવાસી જનસંખ્યા ધરાવતા રાજ્યો પૈકી 'જેડીસીપી' ક્યાં આવેલ છે :

- (A) ગુજરાત
- (B) ઉત્તર પ્રદેશ
- (C) આંધ્ર પ્રદેશ
- (D) મધ્ય પ્રદેશ

42. તજજ્ઞ અને આમ વ્યક્તિ વચ્ચે વચેટનો ભાગ ભજવે છે :

- (A) શિક્ષણવિદ
- (B) સરકાર
- (C) વિકાસ કાર્યકર્તા
- (D) અનુદાન આપનાર સંસ્થા

43. ડીકોડીંગ એ પ્રક્રિયા છે કે જેના દ્વારા સંદેશનું અર્થઘટન નીચેની વ્યક્તિ દ્વારા થાય છે :

- (A) સંદેશ મેળવનાર
- (B) સંદેશ મોકલનાર
- (C) સંદેશની ડીઝાઇન બનાવનાર
- (D) સંદેશનું આયોજન કરનાર

44. The first educational television programme for national development is known as :
- (A) SITE
(B) ETV
(C) HETV
(D) KCP
45. The term for advertising for non-commercial purposes and for the betterment of the society is :
- (A) Devcom
(B) C4D
(C) M4D
(D) Social advertising
46. Longitudinal study is a research design where the researcher studies :
- (A) A sample at different points of time over a specified time frame
(B) A sample only once for 3-4 weeks
(C) Covers people of different age groups at the same time
(D) Covers samples that resides even at long distances
44. દેશના વિકાસ માટે સૌ પ્રથમ શૈક્ષણિક દૂરદર્શનના કાર્યક્રમ એ રીતે ઓળખાય છે :
- (A) સાઈટ
(B) ઈટીવી
(C) હીટીવી
(D) કેસીપી
45. બીન વેપાર હેતુઓ અને સમાજના ઉત્થાન માટે જાહેરાત કરવા એક શબ્દ વપરાય છે :
- (A) ડેવકોમ
(B) સીફોરડી
(C) એમફોરડી
(D) સામાજિક જાહેરાત
46. દેશાંતર વૃત્તિ અભ્યાસવાળી રીસર્ચ ડીઝાઈનનો વપરાશ જ્યાં રીસર્વર કરે છે :
- (A) નમૂના જુદા જુદા સમયે કરતા ખાસ સમયે મર્યાદિત
(B) નમૂના ૩-૪ અઠવાડિયા માટે ફક્ત એક વાર
(C) એક જ સમયે વિવિધ ઉંમરના વ્યક્તિઓના ગ્રુપનો સમાવેશ કરે
(D) નમૂના જે દૂર રહેતા હોય તેનો પણ સમાવેશ કરે છે

47. Which of the following is an example of probability sampling ?

- (A) Convenience sampling
- (B) Purposive sampling with heterogeneous groups
- (C) Quota sampling
- (D) Systematic random sampling

48. In experimental research, the researcher studies a cause and effect relationship by doing the following :

- (A) Measures things as they exist in the field
- (B) Compares 2 groups under similar situations
- (C) Manipulates the independent variable in one group by a treatment/intervention
- (D) Uses special software to obtain particular results

47. નીચે દર્શાવેલમાંથી કયો નમૂનો પ્રોબેબીલીટી સેમ્પલીંગનો છે :

- (A) કનવીનીયંસ સેમ્પલીંગ
- (B) પર્પઝીવ સેમ્પલીંગ હેટરોજીનીયસ જૂથ સાથે
- (C) કોટા સેમ્પલીંગ
- (D) સીસ્ટમેટીક રેન્ડમ સેમ્પલીંગ

48. એક્ષપરીમેન્ટલ (પ્રાયોગિક) શોધમાં રીસર્ચર કારણ અને અસર સંબંધનો અભ્યાસ નીચે આપેલ પદ્ધતિથી કરે છે :

- (A) વસ્તુઓ જે તે પરિસ્થિતિમાં મળે છે, તેને માપે છે
- (B) બે જુથ (શુપ) ને સરખા સંજોગ/પરિસ્થિતિમાં સરખાવે છે
- (C) દરમ્યાનગીરી (ઈન્ટરવેન્શન) થી સ્વતંત્ર વેરીએબલને એક જુથમાં ઉપજાવે (મેનીપ્યુલેટ) છે
- (D) વિશિષ્ટ પરિણામ મેળવવા માટે ખાસ સોફ્ટવેર વાપરે છે

49. A measure is said to be 'reactive' if.

- (A) it reveals some specific characteristics of the participants under study
- (B) it helps in scoring the questionnaires or observation records
- (C) awareness of being observed/measured changes the behaviour of participants
- (D) Objects of participants do not produce the expected results

50. Ordinal scales allow us to :

- (A) Categorise the variables into clusters
- (B) Rank order events, scores on the variable being measured
- (C) Differentiate measurement points on a variable with equal distance between them
- (D) Identify the meaning of a specific variable under study

49. માપવતીને પ્રતિક્રિયાશીલ કહેવાય જ્યારે :

- (A) તે અભ્યાસમાં ભાગ લેનારની અમુક નિશ્ચિત લાક્ષણિકતાઓને બહાર પાડે છે
- (B) તે પ્રશ્નોત્તરી તથા લાક્ષણિક રેકોર્ડ સ્કોર કરવામાં મદદરૂપ રહે છે
- (C) પોતાને કોઈ નિરીક્ષણ માપન કરે છે તેની સભાનતા ભાગ લેનારનું વર્તન બદલે છે
- (D) વસ્તુ અથવા ભાગ લેનાર ધારેલું પરિણામ ઉત્પન્ન કરતા નથી

50. ઓર્ડીનલ સ્કેલસ આપણને પરવાનગી આપે છે :

- (A) વેરીએબલોનું વર્ગીકરણ ગુચ્છ/ઝૂથ કરવામાં
- (B) ક્રમ પ્રમાણે પ્રસંગો, સ્કોર્સ ઉપર વેરીએબલ મપાય છે
- (C) પામ બિંદુઓને વેરીએબલ ઉપર સમાંતર અંતરે છૂટું પાડવામાં
- (D) અભ્યાસમાં આવતા નિશ્ચિત વેરીએબલનો અર્થની એકતા સિદ્ધ કરવામાં

51. What is the most commonly used and correct form of citation, when you report past work as a part of your research paper or Journal article ?

- (A) use first name of the author and mention the year in brackets
- (B) use last name of the author/s year and present names in alphabetical order
- (C) Mention place of study with author's name and year
- (D) There is need to mention only name of the author with year

52. The gas used as a medium for the preservation of food is :

- (A) Nitrogen
- (B) Oxygen
- (C) Hydrogen
- (D) Chlorine

51. સૌથી સામાન્ય વપરાશ તથા સાચી સાઈટેશનની રીત કઈ છે, જ્યારે તમે ભૂતપૂર્વ કાર્ય રીસર્ચ પેપર અથવા જરનલ આર્ટિકલ લખો છો :

- (A) લેખકનું પહેલું નામ અને કૌંસમાં વર્ષ વાપરો
- (B) લેખકોનું છેલ્લું નામ, વર્ષ અને હાલના નામ વર્ણાનુસાર
- (C) અભ્યાસની જગ્યા/સ્થળ સૂચિત કરો, લેખકોના નામ અને વર્ષ સાથે
- (D) ફક્ત લેખકનું નામ વર્ષ સાથે દર્શાવું જરૂરી છે

52. ખોરાકનાં સંગ્રહ કરવામાં વાપરવામાં આવતો ગેસ :

- (A) નાઈટ્રોજન
- (B) ઓક્સિજન
- (C) હાઈડ્રોજન
- (D) ક્લોરીન

53. Pigment which falls in flavonoid subgroup is :
- (A) Lycopene
(B) β -carotene
(C) Chlorophyll
(D) Anthocyanins
54. Selenium status is assessed by measuring .....
- (A) Glutathione peroxidase in serum
(B) Selenium in liver
(C) Glutathione peroxidase in liver
(D) Glutathione reductase in serum
55. Which of the following is *not* a component of dietary fibre ?
- (A) Cellulose
(B) Pectin
(C) Lignin
(D) Agar
53. રંગદ્રવ્ય કે જે ફ્લેવોનોઈડ સબગ્રુપમાં આવે છે :
- (A) લાયકોપીન
(B) બીટા-કેરોટીન
(C) ક્લોરોફીલ
(D) એન્થોસાયેનીન
54. સેલેનીયમનાં પ્રમાણની ચકાસણી :
- (A) સીરમમાં ગ્લુટાથાયોન પેરોક્સીડેઝની માપણીથી થાય છે
(B) યકૃતમાં સેલેનીયમની માપણીથી થાય છે
(C) યકૃતમાં ગ્લુટાથાયોન પેરોક્સીડેઝની માપણીથી થાય છે
(D) સીરમમાં ગ્લુટાથાયોન રીડક્ટેઝની માપણીથી થાય છે
55. નીચેનામાંથી કયો ડાયેટરી ફાઈબર (આહારીય રેષા) નો ઘટક નથી ?
- (A) સેલ્યુલોઝ
(B) પેક્ટીન
(C) લીગ્નીન
(D) અગાર

56. Arrange employment process in correct sequence :

- (i) Induction
- (ii) Application form
- (iii) Other tests
- (iv) Interview
- (v) Contract negotiations

Codes :

- (A) (i) (iii) (iv) (ii) (v)
- (B) (ii) (i) (iii) (iv) (v)
- (C) (iv) (v) (ii) (i) (iii)
- (D) (ii) (iv) (iii) (v) (i)

57. Which one of the following is not the type of menu ?

- (i) Ethnic menu
- (ii) Cyclic menu
- (iii) Set menu
- (iv) Table of the host
- (v) A-la carte
- (vi) Quality menu

Codes :

- (A) (i)
- (B) (iv)
- (C) (vi)
- (D) (ii)

56. રોજગારની પ્રક્રિયાને સાચા ક્રમમાં ગોઠવો :

- (i) ઈન્ડક્શન
- (ii) આવેદનપત્ર-અરજી
- (iii) અન્ય પરીક્ષાઓ
- (iv) સાક્ષાત્કાર
- (v) કોન્ટ્રાક્ટની ચર્ચા/વાતો

સૂચી :

- (A) (i) (iii) (iv) (ii) (v)
- (B) (ii) (i) (iii) (iv) (v)
- (C) (iv) (v) (ii) (i) (iii)
- (D) (ii) (iv) (iii) (v) (i)

57. નીચેના પૈકી કયું એક મેનુનો પ્રકાર નથી ?

- (i) એથનીક મેનુ
- (ii) સાયકલીક મેનુ
- (iii) સેટ મેનુ
- (iv) ટેબલનો યજમાન
- (v) આ-લા-કાર્ટ
- (vi) કવોલીટી મેનુ

કોડ :

- (A) (i)
- (B) (iv)
- (C) (vi)
- (D) (ii)

58. Match the following media of cooking in List I with the methods in List II :

List I	List II
(a) Water media	(i) Stewing
(b) Fat media	(ii) Saute
(c) Heat media	(iii) Baking
(d) Smoke media	(iv) Garnishing
	(v) Smoking

Codes :

(a)	(b)	(c)	(d)
(A) (i)	(ii)	(iii)	(iv)
(B) (ii)	(iv)	(v)	(i)
(C) (i)	(ii)	(iii)	(v)
(D) (v)	(iv)	(ii)	(i)

59. The nitrogenous waste excreted by the body are all *except* :

- (A) Creatinine
- (B) Urea
- (C) Uric acid
- (D) Purines

58. નીચેના પૈકી રસોઈના માધ્યમો લીસ્ટ I ને લીસ્ટ II માં આપેલી રસોઈની પદ્ધતિઓ સાથે જોડો :

લીસ્ટ I	લીસ્ટ II
(a) પાણીનું માધ્યમ	(i) સ્ટુઈંગ કરવું
(b) ચરબીનું માધ્યમ	(ii) સોતે કરવું
(c) ગરમીનું માધ્યમ	(iii) બેક કરવું
(d) ધુમાડાનું માધ્યમ	(iv) શણગારવું
	(v) ધુમાડાથી રાંધવું

સૂચી :

(a)	(b)	(c)	(d)
(A) (i)	(ii)	(iii)	(iv)
(B) (ii)	(iv)	(v)	(i)
(C) (i)	(ii)	(iii)	(v)
(D) (v)	(iv)	(ii)	(i)

59. નાઈટ્રોજન ધરાવતી વેસ્ટ (નકામા પદાર્થ) શરીર દ્વારા બધા જ ઉત્સર્જન થાય છે. સિવાય કે :

- (A) ક્રીએટીનીન
- (B) યુરીઆ
- (C) યુરિક એસિડ
- (D) પ્યુરીન્સ

60. Bronfenbrenner's bioecological approach and Vygotsky's socio-cultural theory fall under the category of the :

- (A) Contextual perspective
- (B) Humanistic perspective
- (C) Ethnological perspective
- (D) Evolutionary perspective

61. Which of the following is *not* a long term outcome associated with childhood obesity ?

- (A) cognitive deficits
- (B) being overweight as adults
- (C) greater risk of heart disease
- (D) higher prevalence of diabetes

62. Seriation, classification and conservation are part of :

- (A) Organisational skills
- (B) Cognitive skills
- (C) Language talent
- (D) Skills for emotional regulation

60. બ્રોન્ફેન્બ્રેન્નરનો બાયો-ઈકોલોજીકલ એપ્રોચ અને વાયગોટસ્કીના સિદ્ધાંતો કયા વર્ગીકરણમાં આવે છે ?

- (A) કોન્ટેક્સ્યુયલ દૃષ્ટીકોણ
- (B) હ્યુમનીસ્ટિક દૃષ્ટીકોણ
- (C) એથ્નોલોજીકલ દૃષ્ટીકોણ
- (D) ઈવોલ્યુશનરી દૃષ્ટીકોણ

61. બાળપણની “મેદસ્વિતા” ના લાંબા ગાળાના પરિણામ કયા છે ?

- (A) ભૌતિક કમજોરી
- (B) પુખ્ત વયની “મેદસ્વિતા”
- (C) હૃદય રોગ માટે વધુ પડતું જોખમ
- (D) વધારે પડતો મધુપ્રમેહનો દર

62. સીરીયેશન, ક્લાસીફીકેશન અને કન્સરવેશન કયા પ્રકારની આવડત છે ?

- (A) ભૌતિક (કોગ્નિટિવે) આવડત
- (B) સંસ્થાકીય ગોઠવણીની આવડત
- (C) ભાષાકીય આવડત
- (D) આવેગોના નિયંત્રણની આવડત

63. Reciprocal socialization of children is :

- (A) the techniques of rearing a child to be a social member of his/her community
- (B) Children not only learn from adults but also have the potential to teach them
- (C) Occurs specially during teen age stage
- (D) More applicable to individualistic western society

64. Recent approach to curriculum development is known as :

- (A) Subjective approach
- (B) Integrated approach
- (C) Objective approach
- (D) Specific approach

63. 'પ્રતિસાદક સમાજકરણ' (રેસિપ્રોકલ સોસિયલાઈઝેશન) એટલે :

- (A) બાળકને એક સારું સામાજિક સદસ્ય બનવવા માટેની ઉછેર પદ્ધતિ
- (B) બાળક પુખ્ત વ્યક્તિ પાસેથી શીખે છે અને એમને શીખવવાની પણ ક્ષમતા ધરાવે છે

- (C) કિશોર અવસ્થામાં જીવામાં આવે છે
- (D) પશ્ચિમી વ્યક્તિગત સમાજ રચનામાં જ અનુરૂપ છે

64. આધુનિક અભિગમ અભ્યાસક્રમનાં વિકાસને કહેવાય છે :

- (A) સબજેક્ટીવ એપ્રોચ
- (B) ઈન્ટીગ્રેટેડ એપ્રોચ
- (C) ઓબજેક્ટીવ એપ્રોચ
- (D) સ્પેસીફીક એપ્રોચ

65. Abaca is a :

- (A) Leaf fiber
- (B) Seed hair fiber
- (C) Fruit fiber
- (D) Bast fiber

65. અબાકા છે :

- (A) પર્ણ તાંતણા
- (B) સીડ હેર તાંતણા (બીજનાં વાળ)
- (C) ફળનાં તાંતણા
- (D) બાસ્તનાં તાંતણા

66. A firm that buys fabrics, designs garment and assembles pattern pieces and dispatches the lots from their factory is known as :

- (A) Jobber
- (B) Marker
- (C) Manufacturer
- (D) Wholeseller

66. સંસ્થા કે જે કાપડ ખરીદે, વસ્ત્રોની ડિઝાઇન બનાવે તથા વીતરેલા કાપડનાં ડિઝાઇન પીસ જોડે છે અને તેમણી સંસ્થામાંથી ઘરાકોને મોકલે છે તેણે :

- (A) જોબર
- (B) માર્કર
- (C) મેન્યુફેક્ચરર
- (D) હોલ-સેલર

67. 'Sungadi' is a resist-dyed textile originally from :

- (A) Gujarat
- (B) Andhra Pradesh
- (C) Orissa
- (D) Tamil Nadu

67. સુન્ગાડી એ રેઝીસ્ટ-ડાઇડ કાપડ છે જેની મૂળભૂત જગ્યા છે :

- (A) ગુજરાત
- (B) આંધ્ર પ્રદેશ
- (C) ઓરીસા
- (D) તામીલનાડુ

68. The step of 'supervising' has the following components :

- (i) Guiding
- (ii) Directing
- (iii) Checking
- (iv) Goal setting
- (v) Integrating

Codes :

- (A) (i) and (iii)
- (B) (iii) and (iv)
- (C) (i) and (ii)
- (D) (iv) and (v)

69. Which of the following is *not* a good way to utilize the resources efficiently ?

- (A) Creat resources
- (B) Use of one resource to achieve one goal
- (C) expand appreciation
- (D) substitute resources

70. Fringe benefits are :

- (A) Indirect income
- (B) Money income
- (C) Social income
- (D) Psychic income

68. "નિરીક્ષણ" ના તબક્કામાં નીચેના ઘટકો છે :

- (i) માર્ગદર્શન
- (ii) નિર્દેશન
- (iii) તપાસવું
- (iv) ધ્યેય બનાવવું
- (v) સંકલન કરવું

સૂચી :

- (A) (ii) અને (iii)
- (B) (iii) અને (iv)
- (C) (i) અને (ii)
- (D) (iv) અને (v)

69. નીચેના પૈકી સંસાધનોના વપરાશ માટે સારો રસ્તો નથી ?

- (A) સંસાધન ઉત્પન્ન કરવાં
- (B) એક ધ્યેય મેળવવા માટે એક સંસાધનનો ઉપયોગ કરવો
- (C) પ્રસંશા વધારવી
- (D) સંસાધનનો પુરક કરવો

70. ન્યુનતમ ફાયદાઓ એ છે :

- (A) આડકતરી આવક
- (B) નાણાંકિય આવક
- (C) સામાજિક આવક
- (D) માનસિક આવક

71. Which of the following are *not* human resources ?

- (i) Cognitive
- (ii) Psychomotor
- (iii) Temporal
- (iv) Social
- (v) Natural
- (vi) Affective
- (vii) Effective

Codes :

- (A) (i), (ii), (vii)
- (B) (iv), (iii), (vi)
- (C) (ii), (v), (vi)
- (D) (iv), (v), (vi)

72. Outcomes related to physical skills comes under :

- (A) Macro-level objectives
- (B) Micro-level objectives
- (C) Manipulative objectives
- (D) Specific objective

71. નીચેના પૈકી કયા માનવિય સંસાધન નથી ?

- (i) કોગ્નીટીવ
- (ii) સાયકોમોટર
- (iii) ટેમ્પોરલ
- (iv) સામાજિક
- (v) નૈસર્ગિક
- (vi) અફેક્ટીવ
- (vii) ઈફેક્ટીવ

સૂચી :

- (A) (i), (ii), (vii)
- (B) (iv), (iii), (vi)
- (C) (ii), (v), (vi)
- (D) (iv), (v), (vi)

72. શારીરિક આવસ્તોનાં પરિણામ આ સાથે આવે છે :

- (A) મુખ્ય હેતુઓ
- (B) ગૌણ હેતુઓ
- (C) ઉપજાવેલ હેતુઓ
- (D) વિશેષ હેતુઓ

73. The process of determining to what extent the educational objectives have been achieved is called :

- (A) Educational planning
- (B) Educational administration
- (C) Educational evaluation
- (D) Educational management

74. National Research Centre for women in Agriculture (NRCWA) is located at :

- (A) Punjab
- (B) Gujarat
- (C) Orissa
- (D) Kerala

75. The most expensive teaching method is :

- (A) Exhibition
- (B) Home visit
- (C) Demonstration
- (D) Educational tour

73. શૈક્ષણિક હેતુઓ કેટલી હદ સુધી મેળવેલા છે તે નક્કી કરવા માટે વપરાતી રીત :

- (A) શૈક્ષણિક આયોજન
- (B) શૈક્ષણિક સંચાલન
- (C) શૈક્ષણિક મૂલ્યાંકન
- (D) શૈક્ષણિક વ્યવસ્થા

74. નેશનલ રીસર્ચ સેન્ટર ફોર વુમન ઈન એગ્રીકલ્ચર (NRCWA) ક્યાં આવેલું છે ?

- (A) પંજાબ
- (B) ગુજરાત
- (C) ઓરીસા
- (D) કેરાલા

75. સાથી મોઢી શૈક્ષણિક પદ્ધતિ :

- (A) પ્રદર્શન
- (B) ઘરની મુલાકાત
- (C) નિદર્શન
- (D) શૈક્ષણિક પ્રવાસ

ROUGH WORK

SEAL